

Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf madelief

Versie: 9 juni 2020; uiterste revisiedatum: 1 maart 2021

Inhoud

Pedagogisch beleidsplan kinderdagverblijf madelief.....	1
1. Inleiding.....	4
2. Pedagogisch klimaat.....	4
3. Thomas Gordon-methode.....	4
4. Groepsopbouw.....	4
5. VOG en Personenregister Kinderopvang.....	5
6. Landelijk Register Kinderopvang.....	5
7. Pedagogisch doel 1: Het bieden van emotionele veiligheid.....	6
7.1 Actief luisteren.....	6
7.2 Zorgvuldige wenprocedure.....	6
7.3 Minimaal twee dagdelen opvang per week.....	8
7.4 Vaste pedagogisch medewerkers op elke groep.....	8
7.5 Herkenbare dagindeling.....	9
7.6 Eten.....	10
7.7 Dieet.....	10
7.8 Slapen als rustpunt.....	10
7.9 Knuffels, spenen en reservekleding.....	11
7.10 Trakteren.....	11
8. Pedagogisch doel 2: Het bevorderen van de persoonlijke competentie.....	12
8.1 Spel en ontwikkeling.....	12
8.2 Variatie in spelvormen.....	13
8.3 Taalontwikkeling.....	15
8.4 Zindelijkheidsstraining.....	15
9. Pedagogisch doel 3: Het bevorderen van de sociale competenties.....	17
9.1 Scheidingsangst.....	17
9.2 De eenkennigheidfase of 8-maandenangst.....	17
9.3 Straffen en belonen.....	17
9.4 Koppigheidsfase.....	17
9.5 Opvallend gedrag.....	18
10. Pedagogisch doel 4: - Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden.....	21
11. Mentorschap.....	22
12. De 3-uursregeling en madelief.....	23
12.1 Basistijden en aantal medewerkers.....	23
12.2 Registratie 3-uursregeling.....	23
13. Stamgroepen.....	25
13.1 Samenvoegen van groepen.....	25
13.2 Extra dagdelen.....	25

13.3 Verlaten stamgroepruimte.....	25
14. Doorlopende ontwikkellijn tot en met het basisonderwijs.....	26
14.1 Overgaan naar de volgende groep.....	26
14.2 Lerend netwerk.....	26
15. Oudercontacten.....	27
15.1 Dagelijkse overdracht.....	27
15.2 Ouderavonden.....	27
15.3 Oudercommissie.....	27
15.4 Klachtenbehandeling.....	27
15.5 Verzekering.....	28
15.6 Aansprakelijkheid.....	28

1. Inleiding

Kinderdagverblijf madelief biedt verantwoorde kinderopvang, die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind. Wij doen dat in een veilige en gezonde omgeving. In dit pedagogisch beleidsplan leggen wij uit op welke wijze hier invulling aan wordt gegeven. Leidraad daarvoor zijn de vier wettelijk onderscheiden pedagogische doelen:

- Het bieden van emotionele veiligheid;
- Het bevorderen van de persoonlijke competentie;
- Het bevorderen van de sociale competentie;
- Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden.

Deze doelen worden hieronder nader uitgewerkt.

2. Pedagogisch klimaat

Kinderdagverblijf madelief is een kleinschalige voorziening midden in de Utrechtse Rivierenwijk. Voertaal op het kinderdagverblijf is Nederlands. Madelief stelt zich ten doel haar kinderen in een leuke, leerzame, veilige en gezonde omgeving kwalitatief hoogstaande opvang te bieden en ouders daarin zoveel mogelijk mee te nemen. De kleinschaligheid van de opvang maakt het mogelijk om een professioneel maar desondanks huiselijk aandoend pedagogisch klimaat te creëren dat de kinderen tal van mogelijkheden biedt om zich persoonlijk, sociaal, emotioneel en moreel voortdurend te ontwikkelen. Kinderen kunnen vrijuit met elkaar en alleen spelen, maar worden tegelijkertijd op uiteenlopende wijze gestimuleerd en uitgedaagd om in hun eigen tempo de wereld om hen heen te verkennen. De wijze waarop de pedagogisch medewerkers van madelief dit doen is onderwerp van dit pedagogisch beleidsplan.

3. Thomas Gordon-methode

Basis voor het pedagogisch beleid van kinderdagverblijf madelief is de methode van Thomas Gordon. Dit is een Amerikaanse psycholoog die gespecialiseerd is in de communicatie tussen ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen. In de methode van Gordon staat het luisteren naar elkaar en kinderen zoveel mogelijk hun eigen problemen laten oplossen centraal. Eén van de belangrijkste manieren om dit te bereiken is actief luisteren. Binnen de kaders van deze methode draagt madelief er zorg voor dat elk kind met zijn eigen achtergrond en identiteit zich begrepen en gewaardeerd voelt. De kinderen moeten zichzelf kunnen zijn binnen het kinderdagverblijf. Kinderen moeten bovendien het goede voorbeeld krijgen. Denk daarbij aan omgangsvormen, normen en waarden. Het is belangrijk voor madelief om kinderen in het kinderdagverblijf spelenderwijs te stimuleren respectvol om te gaan met elkaars etnische en culturele achtergrond.

Leidinggevend pedagogisch coach Shanti Bandhoe is onder andere opgeleid tot trainer in de Thomas Gordon-methode.

4. Groepsopbouw

De groepen van kinderdagverblijf madelief zijn per dag als volgt samengesteld:

- 8 tot 9 (afhankelijk van de leeftijd) kinderen, in de leeftijd van 0 tot maximaal 2 jaar, zijn geplaatst in de baby/dreumesgroep.
- Maximaal 16 kinderen, in de leeftijd van 1,5 tot 4 jaar, zijn geplaatst op de dreumes/peutergroep.
- Daarnaast heeft madelief nog een verticale groep, genaamd “de vergeet-me-nietjes”. Hier worden, ook afhankelijk van de leeftijdsopbouw, 12 kinderen opgevangen in de leeftijd van 0 tot 4 jaar.

Voor de vaststelling of wij plaats hebben voor de (al dan niet incidentele) opvang van een kind hanteren wij de rekenhulp Beroepskracht/kind ratio. Deze rekenhulp is leidend voor het toekennen van een plek op madelief.

De rekenhulp is te vinden op: 1ratio.nl/bkr/

5. VOG en Personenregister Kinderopvang

Alle medewerkers van madelief voldoen aan alle vereiste pedagogische kwalificaties en zijn daarnaast in het bezit van een geldige verklaring omtrent gedrag (VOG). Na het verkrijgen van deze VOG worden medewerkers in de kinderopvang 24/7 gescreend. Ook zijn al onze medewerkers opgenomen in het Personenregister kinderopvang en administratief gekoppeld aan kinderdagverblijf madelief.

6. Landelijk Register Kinderopvang

De wet stelt kwaliteits- en veiligheidseisen aan kinderopvangvoorzieningen. Alle kindercentra, gastouderbureaus en voorzieningen voor gastouderopvang die voldoen aan de kwaliteits- en veiligheidseisen staan in het Landelijk Register Kinderopvang (afgekort: LRK). Ook kinderdagverblijf madelief is opgenomen in het LRK. Het registratienummer van madelief is: 211350965.

7. Pedagogisch doel 1: Het bieden van emotionele veiligheid

Er wordt op een sensitieve en responsieve manier met kinderen omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

7.1 Actief luisteren

Madelief vindt het belangrijk om de behoeften en gevoelens van de kinderen helder te krijgen en te verwoorden. Dit doen wij door actief te luisteren naar het kind en hierop te reageren. Er worden dus niet meteen oplossingen aangedragen, maar we helpen het kind zijn inzicht te vergroten in het probleem.

Wat wij willen bereiken:

- een bijdrage leveren aan een positief zelfbeeld van het kind.
- beter omgaan met onaanvaardbaar gedrag van het kind.
- luisteren naar wat het kind eigenlijk bedoelt en wilt.
- ruzies, meningsverschillen en conflicten hanteren.
- het kind helpen bij het oplossen van problemen.
- het kind op een positieve manier beïnvloeden op het gebied van normen en waarden.
- het kind leren duidelijk te zijn over zichzelf en op te komen voor de eigen behoeften.

Wij hopen dat er zo een evenwichtige en plezierige relatie ontstaat tussen kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers.

7.2 Zorgvuldige wenprocedure

7.2.1 Kennismaking met de pedagogisch medewerkers en kinderen van madelief

Ouders worden al voorzien van de nodige informatie tijdens de eerste rondleiding en het kennismakingsbezoek. Als ouders uiteindelijk voor madelief kiezen en het kind geplaatst is, krijgen zij bij het eerste wemoment van hun kind de gelegenheid kennis te maken met de pedagogisch medewerker van de groep waarin hun kind wordt opgevangen en wordt wederzijds informatie uitgewisseld over het kind en eventuele bijzonderheden omtrent de verzorging ervan, en het reilen en zeilen op de groep. Dit gesprek is dus niet alleen bedoeld om de ouders goed te informeren over de organisatie van het kinderdagverblijf, maar ook om de pedagogisch medewerkers optimaal te informeren over het kind dat zij onder hun hoede nemen.

Elk kind krijgt een eigen mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker van de groep waar het kind geplaatst is. Met de mentor samen worden er nadere wenaafspraken gepland. Ouders krijgen ook een inschrijfformulier mee voor geplaatste kinderen, waarin nadere informatie is opgenomen over onder andere contactgegevens in geval van nood, gegevens van de huisarts en toestemming voor activiteiten buiten de hekken van madelief. Er worden over-en-weer afspraken gemaakt. Ter ondersteuning wordt aan de ouders een schriftje meegegeven om de dagelijkse gang van zaken binnen het kinderdagverblijf en thuis te beschrijven.

7.2.2 Drie wemomenten

Drempelvrees hoort er voor de meeste kinderen bij. Daarom hanteren wij op het kinderdagverblijf een wenprocedure. Het doel van de wenprocedure is:

- dat het kind vertrouwd raakt met het kinderdagverblijf: het dagritme, de pedagogisch medewerkers, de groepsgenootjes;
- het kind beseft krijgt dat de ouder altijd weer terug komt;
- dat de ouders vertrouwd raken met de nieuwe situatie en de pedagogisch medewerkers;
- dat zaken zoals voedingsschema's en slaaprituelen op elkaar afgestemd worden.

De eerste keer neemt de ouder, na een gesprekje met de pedagogisch medewerkers van die dag, afscheid. Belangrijk hierbij is het zwaairitueel, waarbij de ouder duidelijk afscheid neemt van het kind en naar hem zwaait, om een uurtje later weer terug te komen. De ouder krijgt te horen hoe het met het kind gegaan is en er is gelegenheid om over en weer nog wat vragen te stellen. Het tweede en derde wemoment wordt in overleg met de pedagogisch medewerkers afgesproken, en per keer verlengd (b.v. met een flesje en een slaapmoment).

Bij elk kind kan de wenprocedure verschillend zijn. Het ene kind went sneller dan het andere. Ouders moeten erop kunnen vertrouwen, dat als het echt niet goed gaat met hun kind wij hen daarover informeren. Wij zullen daar altijd open en eerlijk over zijn.

Wanneer uit het gedrag van het kind valt op te maken dat het moeilijk wennen kan, wordt in overleg met de ouders de wenperiode verlengd dan wel naar andere mogelijkheden gezocht om het wennen te vergemakkelijken.

Mochten al deze maatregelen er niet toe leiden dat het kind gewend raakt dan raden wij het af om door te gaan. Ouders kunnen natuurlijk ook zelf het initiatief nemen om het kind van het kinderdagverblijf af te halen. Soms kan plaatsing op een later tijdstip namelijk wel lukken.

Het kind wordt spelenderwijs bekend gemaakt met de ruimte en de regels. De groepsgenootjes spelen daar overigens een belangrijke rol in. Er wordt extra aandacht gegeven in de vorm van lichamelijk contact, rondkijken in de groep en kennis maken met de andere kinderen, of juist niet als het kind wat angstig is. Het kind moet zich welkom voelen.

7.2.3 Duidelijk afscheid nemen

Het brengen van het kind is één van de belangrijkste momenten van de dag. Het kind zal afscheid moeten nemen. Vooral jonge kinderen kunnen moeite hebben met het loslaten van de vertrouwde ouder. De belofte dat hij later op de dag weer opgehaald zal worden, stelt een kind niet altijd gerust: iemand die uit het zicht verdwijnt kan voor hem definitief weg zijn.

Het is van belang dat het kind weet dat de ouder vertrekt en dat dit niet onopgemerkt gebeurt. De pedagogisch medewerker zal het kind overnemen bij het weggaan van de ouder en dan gaan ze samen zwaaien. Bij verdriet van het kind worden de gevoelens verwoord (Thomas Gordon) die daarbij horen (zoals: Je vindt het niet leuk hé, dat mama weggaat, je bent heel verdrietig.) Wanneer de pedagogisch medewerker een aantal keer op de gevoelens van het kind heeft “geschoten” en dit niet helpt kan ze het kind afleiden waardoor het zijn verdriet snel kan vergeten. Dit kan door een spel aan te bieden of b.v. poezen buiten te bekijken.

De ouder kan dit proces bespoedigen door het afscheid nemen niet te rekken.

Moeilijkheden rond afscheid nemen en niet naar het kinderdagverblijf willen, blijft overigens niet beperkt tot de wenperiode. Het kind kan zich opeens verzetten na een periode waarin het graag naar madelief ging. Een kind dat als baby bij madelief gekomen is komt op enig moment in de eenkennigheidfase en kan dan toch last krijgen van scheidingsangst. Het bewust worden van zichzelf gaat vaak samen met een groot gevoel van afhankelijkheid en verlangen om dichtbij de ouder te zijn. Door in te gaan op de gevoelens van het kind, en samen te werken met de ouders, trachten de pedagogisch medewerkers het vertrouwen van het kind opnieuw te winnen en zijn angst weg te nemen.

7.2.4 Onzekerheid van ouders wegnemen

Ook door onzekerheid van de ouders, over het achterlaten van hun kind, bestaat de kans dat het kind veel moeite heeft met afscheid nemen. Er is altijd een mogelijkheid tot telefonische contact met een van de pedagogisch medewerkers. Wanneer er behoefte is, kunnen er video-opnames gemaakt

worden van het kind. Soms wordt het advies gegeven even naar binnen te kijken, zonder dat het kind het ziet, en voor eigen geruststelling te constateren dat alles goed gaat.

7.3 Minimaal twee dagdelen opvang per week

Kinderdagverblijf madelief vindt het belangrijk dat een kind minstens 2 dagdelen en maximaal 8 dagdelen komt.

Gekozen is voor een minimum van twee dagdelen, omdat het kind zich dan beter kan hechten. Wanneer er langere tijd tussen de opvangmomenten zit is het moeilijk om ervaring en vertrouwen te krijgen met en in het kinderdagverblijf. Er is nog weinig tijdsbesef bij kinderen, daarom is ritme erg belangrijk evenals het vertrouwen dat de ouder hem/haar weer komt ophalen.

Omdat de aanwezigheid op het kinderdagverblijf erg intensief kan zijn adviseren wij de ouders om hun kind(eren) maximaal acht dagdelen op madelief te plaatsen.

7.4 Vaste pedagogisch medewerkers op elke groep

Iedere groep heeft per dag één, twee of drie vaste pedagogisch medewerkers. Daarbij wordt rekening gehouden met de hoeveelheid kinderen en de leeftijdsopbouw van de kinderen. De pedagogisch medewerkers worden eventueel aangevuld met een stagiaire.

7.4.1 Vaste invalkrachten

Madelief streeft er altijd naar om een vaste invalkracht achter de hand te hebben. Vaak is dat een pedagogisch medewerker die wel fulltime wil werken maar dat nog niet doet.

Wanneer er een leidster ziek wordt of vrij genomen heeft en er geen vervanging mogelijk is door het vaste team of vaste invallers worden de mensen van het kantoor (Shanti of Astrid, zij zijn ook in het bezit van de juiste papieren) ingezet. Wanneer die mogelijkheid er niet is worden leidsters met een vrije dag gevraagd om toch te werken. Dit biedt veel mogelijkheden, omdat geen van de pedagogisch medewerkers van madelief vijf dagen per week is ingeroosterd. Kan het desondanks ook niet op deze manier worden opgelost, dan wordt het uitzendbureau gebeld voor vervanging.

Door de inzet van onze vaste invalkrachten, de flexibiliteit van ons team of Shanti en Astrid bij ziekte of vrije dagen, weten we de stabiliteit en continuïteit te waarborgen binnen madelief en hebben we vrijwel nooit de inzet van een uitzendbureau nodig. Ter indicatie: in de eerste 20 jaar van haar bestaan heeft madelief slechts voor vijf dagen een uitzendkracht ingeschakeld.

7.4.2 Stagiaires

Wij vinden het belangrijk dat er stagiaires opgeleid worden binnen madelief. Door met stagiaires te werken, investeren wij in toekomstige beroepskrachten die zich de waarden en normen van ons kinderdagverblijf eigen maken. De BOL-stagiaire neemt, ondanks de boventaligheid, werk uit handen wanneer zij is ingewerkt en geeft het team daarnaast nieuwe impulsen om over na te denken. BBL-stagiaires worden op madelief ingezet conform de richtlijnen van de cao Kinderopvang en ons protocol BBL-ers (zie bijlage).

7.4.3 Pedagogische teambegeleiding

Op madelief hebben we ervoor gekozen om Shanti de opleiding tot leidinggevend pedagogisch coach te laten volgen. Zij is verantwoordelijk voor het begeleiden van het team. De inzet van een pedagogisch coach is wettelijk bepaald op jaarlijks 10 uur per fte en 50 uur per locatie.

De begeleiding op madelief bestaat uit:

- Het regelmatig houden van individuele gesprekken met alle medewerkers. Hierbij worden onder andere de persoonlijke doelen, het functioneren en de pedagogische aanpak besproken.
- Het leiden van periodieke groepsvergaderingen. Met de pedagogisch medewerkers van elke groep worden gezamenlijk de agenda bepaald. In ieder geval komen hier ter sprake het functioneren van de groep en de kinderen, eventueel grensoverschrijdend gedrag, het pedagogische beleid en het veiligheids- en gezondheidsbeleid.
- Drie keer per jaar: het leiden van de teamvergaderingen. Hier voeren de drie groepen gezamenlijk overleg met Astrid en Shanti over actuele, beleidsmatige en pedagogische ontwikkelingen.
- Regelmatige aanwezigheid op de groepen. Hiermee bereiken we dat de pedagogisch medewerkers ook in het dagelijkse werk pedagogisch indien nodig ondersteund en aangestuurd worden.

7.4.4 Toelichting op invulling vaste-gezichtencriterium

Elke 0-jarige krijgt twee vaste gezichten (pedagogisch medewerkers) toegewezen. Een overzicht hiervan is te vinden op de afzonderlijke groepen van madelief. Op de dagen dat het kind aanwezig is, werkt er altijd minimaal één vast gezicht van het kind op de groep. Er kunnen dus meer pedagogisch medewerkers op de betreffende groep werken, naast de 'vaste' gezichten. De vaste gezichten worden bepaald per kind, niet op groepsniveau. Bij toewijzing van extra dagdelen zal madelief altijd toetsen of een van de vaste gezichten ook op deze extra dag aanwezig is.

Helaas zijn er altijd onvoorziene omstandigheden, zoals ziekte van een medewerker, die roet in het eten kunnen gooien. Wij proberen altijd de onverwachte situatie zo goed en stabiel mogelijk op te vangen, door de inzet van Shanti of Astrid. Door hun frequente aanwezigheid op de groepen zijn zij erg vertrouwd bij de kinderen. Op deze wijze bieden wij in deze incidentele gevallen de hoogst haalbare vorm van stabiliteit.

Ouders zullen in voorkomende gevallen altijd mondeling bij de overdracht of per e-mail op de hoogte worden gesteld.

7.5 Herkenbare dagindeling

In de baby/dreumesgroep wordt zoveel mogelijk het eigen ritme van de baby aangehouden wat betreft het slapen, eten, spelen en verschonen. Zodra de baby's wat ouder worden, wordt er toegewerkt naar het dagritme dat in de dreumes/peutergroep geldt.

De tijden van de dagindeling zijn slechts een indicatie. Het is belangrijk voor madelief dat er naar de sfeer binnen de groep gekeken wordt. Wanneer de kinderen druk zijn, gaan we eerder of precies op tijd aan tafel en wordt er strakker met de tijden van de dagindeling gewerkt.

Op de dagen dat de kinderen fijn aan spelen zijn (of b.v. bij mooi weer, of bij een bezienswaardigheid buiten), wordt er soepel met de tijd van de dagindeling om gegaan.

Een indicatie van de dagindeling op chronologische volgorde:

- vrij spelen
- opruimen
- fruit eten, drinken, zingen en voorlezen
- verschonen / plassen / dreumesen naar bed
- vrij spelen
- activiteit / opruimen
- lunchen
- vrij spelen / dreumesen uit bed, lunchen

- verschonen / plassen
- slapen /activiteiten met oudere kinderen / opruimen
- verschonen / plassen / aankleden / dreumesen water/thee en cracker
- vrij spelen / dreumesen naar bed
- cracker/paprika/komkommer, drinken met oudere kinderen
- vrij spelen / activiteit
- dreumesen uit bed / eventueel warm eten voor de 0-jarigen / allen drinken
- verschonen / plassen / opruimen
- vrij spelen

7.6 Eten

Kinderdagverblijf madelief vindt het belangrijk dat kinderen van meet af aan gezonde voeding krijgen aangeboden. Dit houdt in dat wij gezonde keuzes maken, zoals zuivel- en groentespread op brood in plaats van smeerleverworst en smeerkaas, water of thee in plaats van suikerhoudende dranken en groentesnacks in plaats van ontbijtkoek.

Baby's kunnen vanzelfsprekend hun eigen borstvoeding krijgen. Wij vragen dan wel altijd om een reserve voeding in onze diepvriezer te doen, uit voorzorg, als er een extra voeding is gewenst.

Kinderen tot 1 jaar kunnen een warme maaltijd aangeboden krijgen die ouders meegeven. Na hun eerste verjaardag eten de kinderen tussen de middag gezamenlijk brood en krijgen ze aan het eind van de middag nog een beker yoghurt, soepstengel of rijstwafel.

's Morgens eten we met de kinderen vers fruit en drinken we water. Tussen de middag wordt de tafel gedekt en eten wij gezamenlijk aan tafel brood. De kinderen krijgen hun eerste boterham met zuivel- of groentespread of humus, hiernaast een beker (karne-)melk of een alternatief (bij koemelkallergie). Wanneer ze nog trek hebben mogen ze een boterham met zoetbeleg, zoals appelstroop, pindakaas, fruitspread.

Verder krijgen de kinderen als tussendoortje water aangeboden en groente zoals komkommer, tomaat en paprika.

7.7 Dieet

Als een kind een dieet volgt wordt er in goed overleg met de ouders, voor gezorgd dat het kind ook op madelief dieet houdt. Belangrijk is dat het kind aan tafel zoveel mogelijk kan meedoen en niet in een uitzonderingspositie komt te staan.

Wij streven ernaar om het kind zoveel mogelijk te laten meegenieten door aangepaste traktaties aan te bieden. Indien het kind een dieet volgt zal in overleg worden bekeken welke voeding madelief verzorgt en welke voeding de ouder meeneemt.

7.8 Slapen als rustpunt

Slapen is een dagelijks terugkerend ritueel op kinderdagverblijf madelief. Om alle indrukken en belevenissen van een intensieve dag op het kinderdagverblijf te kunnen verwerken is een rustperiode onontbeerlijk. Het gebeurt vaak dat een kind thuis allang niet meer slaapt, terwijl het op madelief zijn slaapje nog hard nodig heeft. Daarom wordt er gekeken naar het functioneren van het kind. Is het zo moe dat het de sfeer in de groep beïnvloedt, dan kan het zijn dat het kind tegen de wens van de ouders toch in bed gelegd wordt. Dit zal echter altijd, eventueel achteraf, met de ouders gecommuniceerd worden.

Elke groep heeft een aparte slaapruiimte waar toezicht plaats vindt door een pedagogisch medewerker of met behulp van een babyfoon.

Om veiligheidsredenen slapen de kinderen in principe op de rug en in een slaapzak. Ieder kind heeft een eigen slaapritme en dat wordt zoveel mogelijk gevolgd, maar niet op een starre manier. Lukt het slapen niet of houdt het kind door gehuil anderen wakker, dan wordt het later opnieuw geprobeerd. Bij de peuters wordt per dag bekeken hoeveel kinderen er slapen in de peuterslaapkamer.

Bij het naar bed gaan krijgt het kind, indien ze dat thuis ook gewend zijn, zijn speen en/of knuffel aangeboden.

De bedden worden dagelijks of bij verandering van gebruiker verschoond.

7.9 Knuffels, spenen en reservekleding

Een knuffel kan bij het afscheid nemen een grote steun zijn. Ook een speen is voor veel kinderen een kostbaar bezit. Van het zuigen op een speen gaat een kalmerende en rustgevende werking uit. Een knuffel of speen kan bij het inslapen een hulpmiddel zijn, bij pijn en verdriet een bron van troost. Het kind leert na het afscheid nemen de speen of knuffel in zijn mandje te leggen. Hierdoor wordt hij niet belemmerd in zijn spel of taalontwikkeling. Mocht een kind na het troosten toch nog behoefte hebben aan zijn speen of knuffel, wordt deze natuurlijk weer uit het mandje gepakt.

Ieder kind heeft op madelief een eigen mandje met zijn eigen spulletjes erin, zoals reservekleding, slaapzak, knuffel, speen et cetera.

7.10 Trakteren

Wanneer er iemand jarig is of afscheid neemt is het altijd leuk om te trakteren. Van de ouders verwachten we dat zij voor een gezonde traktatie kiezen. Bij twijfel of iets gezond is of niet kan er overlegd worden met de pedagogisch medewerkers.

Wanneer wij een feestje hebben dan wordt voor de jarige job natuurlijk de feesttroon te voorschijn getoverd! Voor kinderen die afscheid nemen zingen wij een liedje dat wanneer kinderen zelf afscheid nemen ook als afscheidslied wordt herkend.

8. Pedagogisch doel 2: Het bevorderen van de persoonlijke competentie

Kinderen worden spelenderwijs uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

8.1 Spel en ontwikkeling

8.1.1 Algemeen

Spelen is een belangrijke ontwikkeling van kinderen. Spelenderwijs ontdekken kinderen zichzelf en de wereld om hen heen. Spelen draagt bij aan de ontwikkeling van hun lichaam, hun verstand, hun taal, hun gedrag, hun gevoelens en hun fantasieën. Het spel kan ook een soort uitlaatklep zijn om 'spanningen' af te reageren.

Bij al onze spelactiviteiten geven we hulp aan de kinderen wanneer zij, na eerst zelf te proberen, hun plannen niet kunnen uitvoeren of wanneer het spel dreigt te staken terwijl de verschillende mogelijkheden nog niet zijn uitgeput.

We beperken initiatieven van kinderen wanneer:

- Een activiteit gevaarlijk is voor de kinderen
- Het ritme van eten en slapen ernstig verstoort raakt door de activiteit
- Een kind 'doordraait'
- Een activiteit van een kind, de bezigheden van een ander kind onmogelijk maakt.

8.1.2 Rol pedagogisch medewerkers

De pedagogisch medewerkers van madelief stimuleren en begeleiden het kind in gedrag en motoriek. Zij enthousiasmeren en geven complimenten tijdens spel of activiteit en motiveren een kind om deel te nemen. Tijdens spelsituaties heeft de pedagogisch medewerker tevens de mogelijkheid het kind te observeren en zo kan zij zijn ontwikkeling volgen.

8.1.3 Omgaan met kleine risico's

Kinderen willen het liefst alles zelf doen. Het geeft ze voldoening en ze krijgen er zelfvertrouwen door. Wij bevorderen ze daarin. Door ze zelf hun jas aan te laten doen, op te laten ruimen, naar de wc te laten gaan en vragen te laten stellen aan pedagogisch medewerkers of kinderen. Het zelf oplossen moet wel binnen de mogelijkheden van het kind liggen. Een te moeilijke opgave werkt alleen maar demotiverend.

Om kinderen al jong te leren omgaan met kleine risico's benoemen wij het risico en geven een alternatief. Als het om een ouder kind gaat, laten we het kind zelf een alternatief bedenken om een risico te beperken.

Tegen een glijbaan opklimmen is spannend en gevaarlijk. Wippen met je stoeltje, leuk, maar je kunt ook lelijk vallen. In hun dadendrang zijn kinderen soms moeilijk in te tomen. Toch zullen wij ze soms tegen moeten houden, om ongelukken te voorkomen. We zullen het kind dan confronteren met een driedelige ik-boodschap. Deze bestaat uit het gedrag, het gevolg en het bijbehorende gevoel (Ik zie dat jij via de glijbaan naar boven klimt. Dan kun je vallen. Daardoor krijg je pijn.). Zie ook ons Beleidsplan Veiligheid en Gezondheid.

8.1.4 Veilig spelen

Voor de kleine baby's wordt altijd gezorgd voor een veilige speelplek. Op de grond, op een speelkleed wanneer dat kan, of in een hoge box waar geen nieuwsgierige dreumesen of peuters bij kunnen.

Dreumesen en peuters kunnen in hun enthousiasme baby's willen aaien of knuffelen. Zij kunnen nog niet altijd rekening houden met wat voor consequentie het kan hebben als zij dit te hard doen. Het spel van de grotere kinderen is vaak al gericht op het construeren van dingen, bijvoorbeeld: het bouwen met blokken. Een baby is aan het ontdekken dat iets omvalt als je er tegenaan slaat. Dit kan storend werken op de kinderen.

Door de groep op gezette tijden te splitsen kunnen pedagogisch medewerkers zich beter verdiepen in de ontwikkeling van een specifieke leeftijdsgroep en de activiteiten, de inrichting en het aanwezige spelmateriaal daarop afstemmen. Zo kan er in de speelzaal creatieve activiteiten ondernomen worden of wordt er aan tafel gespeeld en is er een poppenhoek. Bij de glijbaan is er ruimte voor kring- en bewegingsspellen. En de kinderen kunnen er vrij spelen.

Ook vinden we het belangrijk dat de kinderen minimaal 1x per dag naar buiten gaan.

8.1.5 De spelende baby

De baby speelt hoofdzakelijk alleen, hij is nog vrij passief. De hersenen moeten zich nog gedeeltelijk ontwikkelen. Zijn spel is gericht op zintuiglijk plezier en bewegen. Het is bewegen om te bewegen. De behoefte aan 'echt' speelgoed is er daarom nog niet. Alles kan speelgoed zijn. Na verloop van tijd gaan baby's met hun eigen lichaam spelen. Brabbelen, geluidjes maken en mondbewegingen horen bij dit spel. Zij gaan uit zichzelf op ontdekkingstocht. Er is op de baby/dreumesgroep en op de VMN van madelief volop materiaal aanwezig om naar te kijken, te luisteren, in beweging te zetten, te betasten en te beproeven.

8.1.6 De spelende dreumes

De dreumesen spelen nog niet samen maar naast elkaar. De dreumes ontdekt spelenderwijs wat hij wel of niet met iets kan doen. Hij doet uiteindelijk datgene met de dingen waarvoor ze min of meer bestemd zijn. Dreumesen hebben elkaar voornamelijk nodig om elkaar na te bootsen. Voor zover ze elkaar betrekken in hun eigen spel wordt de ander spelobject.

8.1.7 De spelende peuter

Peuters hebben meer mogelijkheden om samen te kunnen spelen. Ook ontdekken ze de wereld in hun spel. Het spel wordt ingewikkelder en krijgt steeds meer een bepaalde bedoeling. Peuters gaan fantaseren en doen 'als of'. Door de aanwezigheid van beweging- en zintuiglijk materiaal, van constructie en expressiemateriaal komt het kind tot verschillende spelvormen.

8.2 Variatie in spelvormen

Op madelief krijgen de kinderen een grote variatie aan spelvormen aangeboden door de pedagogische medewerkers. Hiermee worden de kinderen maximaal gestimuleerd en uitgedaagd om zichzelf te blijven ontwikkelen.

8.2.1 Bewegingsspel

Bij het bewegingsspel beweegt het kind zijn lichaam. Een nieuw aangeleerde beweging kan niet vaak genoeg herhaald worden. Speelgoed dat om beweging vraagt of tot bewegen uitlokt, ondersteunt de motorische ontwikkeling. Voor de baby kan hierbij gedacht worden aan een rammelaar, ballen en de loopkar. Voor oudere kinderen bijvoorbeeld aan het klimhuis, fietsjes en ballen.

8.2.2 Het constructiespel

Construeren betekent iets maken of samenvoegen. In het constructiespel spelen kinderen met voorwerpen en materialen. Ze leren hierbij de eigenschappen kennen van de voorwerpen en

materialen. We denken hierbij aan vaardigheden zoals het stapelen van blokken en het betasten van verschillende materialen. Zo leert het kind tevens oorzaak en gevolg. Denk aan puzzelen, blokkentorens bouwen, maar ook het vervaardigen van iets met handenarbeid- en expressiemateriaal.

8.2.3 Exploratief spel

Exploreren betekent: verkennen of onderzoeken. Het kind onderzoekt hoe het voelt om iets te doen. Hierbij gaat het niet om de prestaties. Het exploratieve spel helpt het kind bij het onderzoeken van zijn omgeving. In de hele ontwikkeling van het kind zie je deze spelvorm terug. Wij stimuleren dit door het laten kijken, voelen en proeven en door dingen te laten ontdekken.

8.2.4 Fantasie- en imitatiespel

Kinderen fantaseren omdat ze weinig ervaring hebben in het leven. Ze kennen de werkelijkheid nog niet maar zien hem wel. Als kinderen dingen uit de werkelijkheid niet begrijpen, fantaseren ze hierover. In hun fantasie bedenken ze hen eigen dingen en fantaseren ze zelf hoe de dingen werken. Ze bedenken hun eigen werkelijkheid. Ook fantaseren kinderen om hun gevoelens te verwerken. Dat kunnen gevoelens zijn zoals: angst, verdriet, jaloezie en vreugde. Een kind dat niet over zijn gevoelens kan praten, kan deze in zijn spel verwerken. Kinderen gebruiken hun fantasie ook om personen te kunnen spelen die ze belangrijk vinden. Bijvoorbeeld: een kind dat graag kassajuffrouw wil zijn, zal met haar fantasie haar speelgoed ombouwen tot winkel.

8.2.5 Sociaal of samenspel

In samenspel kan het kind zijn sociale vaardigheden ontwikkelen. We noemen dit sociaal spel. Samenspel krijgt pas een kans als kinderen zichzelf voldoende van anderen kunnen onderscheiden. Bij sociaal spel, denk bijvoorbeeld aan 'vadertje en moedertje' en aan gezelschapsspellen, worden afspraken gemaakt en leert het kind zich schikken naar bepaalde regels.

8.2.6 Muziek en zingen

Het samen zingen is voor alle kinderen belangrijk. Er zijn muziekinstrumenten aanwezig, hiervan wordt gebruik gemaakt als er een verjaardag is. Het zingen is een vast onderdeel van de dag. Er zullen liedjes gezongen worden met bijpassende bewegingen er kan (gezamenlijk) geluisterd worden naar cd's.

8.2.7 Buiten spelen

Madelief biedt de mogelijkheid om buiten te spelen. Er is een zandtafel, zijn fietsjes, ballen e.d. aanwezig. De dreumesen en peuters spelen dagelijks buiten mits het weer het toelaat. Met goed weer streven we ernaar dat ook de baby's, even, naar buiten gaan.

8.2.8 Uitstapjes

In de buurt van het kinderdagverblijf worden incidenteel uitstapjes gemaakt naar de winkel, speeltuin of kinderboerderij. De uitstapjes worden niet altijd van tevoren gepland en hangen van de omstandigheden af. Wij kunnen kinderen alleen meenemen als de ouders hiervoor van tevoren toestemming hebben gegeven. Ouders zetten hiervoor een handtekening in het contract voor geplaatste kinderen. Wanneer die niet is gegeven, blijft het kind achter bij de andere pedagogisch medewerkers op madelief.

De kinderen van madelief mogen alleen buiten de hekken van madelief komen onder begeleiding van een pedagogisch medewerker. Zij kunnen daartoe de kindlijst “Wie mag er mee naar buiten?” raadplegen, die op kantoor en op het memobord in de pauzeruimte hangt.

Eén leidster mag 2 kinderen aan de hand meenemen of zoveel als er in de bolderkar passen. Bij een volle bolderkar gaat onze voorkeur uit naar begeleiding door een tweede persoon. In ieder geval wordt te allen tijde een telefoon meegenomen om zo nodig hulp in te roepen. Als kinderen onderweg uit de bolderkar moeten is het verplicht om twee personen als begeleiding mee te nemen.

Uitstapjes gaan alleen door als er ook voldoende volwassenen meegaan. Volwassenen kunnen in dit geval ook stagiaires, ouders, opa en oma’s en dergelijke zijn.

8.2.9 Feestjes

Een activiteit die er ook bij hoort is het vieren van feestjes. Feestjes vieren draagt bij aan het groepsgevoel en zorgt ook voor spanning, drukte en afwisseling. Feestjes stimuleren de sociale en emotionele ontwikkeling van het kind, omdat ze samen worden gedaan. Tegelijkertijd leren de kinderen omgaan met hun eigen emoties zoals vrolijkheid, angst en verlegenheid.

Een aantal verschillende feesten keert steeds weer terug, namelijk: verjaardagen, Sinterklaas, Kerst, Pasen, het jaarlijkse juffenfeest en als de doelgroep daarom vraagt b.v. ook het Suikerfeest. Wij passen onze activiteiten op de feestdagen aan, vertellen verhalen hierover, zingen liedjes en hebben aangepaste creatieve activiteiten.

8.3 Taalontwikkeling

Baby’s ontwikkelen taalgevoel door te luisteren, te brabbelen en klanken te imiteren. Onze pedagogisch medewerkers stimuleren deze ontwikkeling en spelen hierop in door:

- Zelf klanken te maken en het kind hierbij aan te kijken en toe te lachen.
- Op de geluiden die het kind maakt in te gaan zodat hij de klanken gaat nabootsen.
- Zelf in goede zinnen te spreken.
- Met de intonatie van de stem te spelen.
- Liedjes te zingen.
- Met rammelaars te spelen.
- Alles te benoemen.
- Te kijken of het kindje goed reageert.
- Voor te lezen.
- Een prettige sfeer te creëren en positieve aandacht te geven.

De taalontwikkeling van dreumesen en peuters verloopt van woorden naar zinnen. Onze pedagogisch medewerkers stimuleren deze ontwikkeling en spelen hierop in door:

- Boekjes te lezen, zingen en in de groep kringgesprekken te voeren.
- Bij ieder contact oogcontact met de kinderen te maken.
- In correct Nederlandse taal te spreken.
- De kinderen in hun taal niet direct te verbeteren maar in de juiste zin terug te praten.
- Intonatie aan te brengen in de zinnen.
- Alles te benoemen wat we (gaan) doen.

8.4 Zindelijkheidsstraining

Zindelijk worden is een proces dat onlosmakelijk onderdeel uitmaakt van de ontwikkeling van een kind. Madelief hanteert hierbij het uitgangspunt dat je een kind niet zindelijk maakt maar dat het

kind zindelijk wordt. Zindelijk worden is een kwestie van rijping van de spieren die bij het ophouden van de plas en poep betrokken zijn.

Kinderen worden spelenderwijs zindelijk. Dwang helpt niet of werkt zelfs averechts. De pedagogisch medewerker zal het kind prijzen en belonen voor elke stap die het zet op de weg naar het zindelijk worden. Zij is in dat kader alert op de reactie van het kind en zal ook geregeld aan het kind voorstellen om mee te gaan naar de wc. In overleg met de ouders wordt het tijdstip bepaald waarop wordt begonnen met de zindelijkheidstraining.

Zolang het kind niet zindelijk is gaat de voorkeur, uit hygiënisch en praktisch oogpunt, uit naar papieren luiers.

9. Pedagogisch doel 3: Het bevorderen van de sociale competenties

Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden.

De pedagogisch medewerkers van kinderverblijf madelief bevorderen de sociale competenties van de kinderen door in te spelen en te reageren op de specifieke ontwikkelingsfasen waarin de kinderen verkeren. In elke ontwikkelingsfase wordt het kind namelijk stapsgewijs zelfstandiger. Het leert niet alleen zelfstandig handelingen te verrichten, maar leert ook om te gaan met bepaalde gevoelens. Door hierop adequaat te reageren, leert het kind wat uit sociaal oogpunt wenselijk en minder wenselijk gedrag is.

9.1 Scheidingsangst

Dit is de angst van de baby wanneer de ouder/pedagogisch medewerker uit zijn gezichtsveld verdwijnt. Hij snapt nog niet dat ze weer terugkomt. Door deze scheidingsangst wordt de baby éénkennig. Hij wil alleen maar in de buurt van de ouder of de pedagogisch medewerker zijn, niet bij onbekenden en liefst in een bekende omgeving. Door middel van kiekeboe-spelletjes in allerlei variaties leren wij de kinderen dat dingen/mensen ook weer terugkomen na uit het zicht te zijn geweest.

9.2 De eenkennigheidfase of 8-maandenangst

De meeste kinderen maken een fase van eenkennigheid door: zij maken dan duidelijk onderscheid tussen bekend en onbekend. De ouder is het meest bekend en dus het veiligst: de vaste pedagogisch medewerkers zijn iets minder bekend, maar de kinderen voelen zich ook bij hen vaak prima op hun gemak. Andere onbekenden kunnen de baby's behoorlijk beangstigen. Door vaste pedagogisch medewerkers kan het kind zich beter hechten binnen het kinderdagverblijf. Zie ook het vaste gezichten-criterium zoals hiervoor beschreven.

9.3 Straffen en belonen

Door gewenst gedrag te benoemen en te complimenteren belonen wij het positieve gedrag van onze kinderen.

Wij vinden ingrijpen noodzakelijk als:

- een situatie te gevaarlijk wordt;
- er wordt gevochten;
- er sprake is van grensoverschrijdend gedrag (zie het protocol Grensoverschrijdend gedrag en het beleidsplan Veiligheid en Gezondheid);
- er te ongelijke partijen betrokken zijn;
- één van de partijen overstuurt raakt;
- als het de omgeving te veel beïnvloed (b.v. lawaai tijdens een boekje voorlezen);
- iets wordt vernield.

9.4 Koppigheidsfase

Deze vindt plaats tussen 2 en 4 jaar. De eigen wil wordt ontdekt, wat gepaard gaat met het willen bewijzen van de eigen zelfstandigheid. Het is als het ware een krachtmeting tussen het kind en de verzorger. Hierdoor komt hij andere mensen en hun wensen tegen. Om deze fase zo soepel mogelijk te doorlopen, nemen de pedagogisch medewerkers een of meerdere van de volgende acties:

- probeer het kind af te leiden van de zaak waar het "nee" tegen zegt;

- laat het kind zien dat je het hoort en ziet en geef daarnaast je grens aan;
- geef het kind de kans om dingen zelf te doen;
- heb geduld;
- eis minimale gehoorzaamheid, maar wel met veel duidelijkheid;
- verlang geen gedrag dat het kind op die leeftijd nog niet aankan.

9.5 Opvallend gedrag

Tijdens het intakegesprek en de inschrijving van het geplaatste kind wordt vermeld dat er richtlijnen zijn voor kinderen met opvallend gedrag, seksueel misbruik of kindermishandeling. Hierin staat vermeld wanneer actie wordt ondernomen volgens een vast stappenplan. Dit stappenplan heeft betrekking op alle kinderen, ouders en pedagogisch medewerkers van madelief.

9.5.1 Observeren

De kinderen van madelief worden dagelijks gepland en ongepland geobserveerd. Iedere dag kijken we bewust naar het kind dat net is gebracht om een inschatting te maken hoe ze zich die dag voelen. Gecombineerd met de informatie die we van ouders krijgen, ontstaat een goed beeld van het welbevinden van het kind. Mochten hier opvallende punten uit voortkomen, dan worden deze kort met de collega op de groep besproken.

Gedurende de dag nemen de pedagogisch medewerkers regelmatig een moment om individuele kinderen of een groepje kinderen te observeren, om zo bewust te kijken naar het welbevinden en de ontwikkeling van de kinderen. Als er opvallende dingen zijn, bespreken de aanwezige pedagogisch medewerkers dit kort met elkaar en aan het einde van de dag met de ouders. Daarbij wordt ook bepaald of dit gedrag een incident is en of het problemen voor het kind zelf of voor andere kinderen oplevert. We spreken af of we dit in de gaten moeten houden of dat we actie gaan ondernemen. In dat geval wordt het met de mentor van het kind besproken. Zie verder onder *Signaleren*.

Naast de dagelijkse korte observaties zijn er ook structurele en geplande observaties. Dit gebeurt met behulp van een observatieformulier. De bevindingen worden door de mentor minimaal twee keer per jaar met de ouders besproken. (zie ook onder *Mentorschap*).

9.5.2 Signaleren

De meeste kinderen ontwikkelen zich 'normaal', maar er zijn ook kinderen die verontrustend, afwijkend of ander gedrag vertonen. Wanneer de pedagogisch medewerker bezorgd is over het gedrag van een kind, zal deze het kind nader gaan observeren en dit overleggen met de mentor, het team en met de ouders.

De pedagogisch medewerkers van madelief hebben nadrukkelijk een signalerende functie. Er worden geen oordelen gegeven over het gedrag van het kind. Het is niet de taak van de pedagogisch medewerker om een diagnose vast te stellen. Dit is een taak van huisarts, de pedagoog, de psycholoog en kinderarts.

9.5.3 Reageren

Indien de noodzaak daartoe is onderkend, neemt de directie in samenspraak met de ouders de noodzakelijke vervolgstappen. Hierbij worden nadrukkelijk organisaties op de sociale kaart van Utrecht betrokken (utrecht.jekuntmeer.nl/sociale-kaart). Een mogelijk eerste aanspreekpunt is het Buurtteam Dichters- en Rivierenwijk, het Strandpaviljoen, Noordzeestraat 20, 3522 BK Utrecht, tel. 030-7400513, e-mail: dichtersenrivierenwijk@buurtteamsutrecht.nl; www.buurtteamsutrecht.nl/buurtteam-dichters-en-rivierenwijk.

9.5.4 Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling

Madelief is verantwoordelijk voor een goede kwaliteit van de dienstverlening aan haar kinderen en deze verantwoordelijkheid is ook zeker aan de orde in geval van dienstverlening aan kinderen die (vermoedelijk) te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling;

De beroepskrachten die binnen madelief werkzaam zijn weten welke stappen van hen worden verwacht bij signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling. Deze stappen zijn vastgelegd in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Op het kantoor van madelief is de meldcode op een voor iedereen duidelijk leesbare plaats opgehangen. Per 1 januari 2019 wordt de meldcode uitgebreid met een afwegingskader. Vooralsnog kiest madelief voor het volgende stappenplan:

Stap 1: In kaart brengen van signalen (zie hiervoor onder *Observeren* en *Signaleren*)

Stap 2: Overleggen met een collega. Eventueel kan ook gekozen worden voor het raadplegen van Veilig thuis (het advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling) of een deskundige op het gebied van letselduiding.

Veilig Thuis Utrecht
Tiberdreef 8
3561 GG Utrecht
Telefoon: 030-427800
In geval van crisis: 0800-2000
E-mail: veiligthuis@samenveilig.nl
www.veiligthuisutrecht.nl

Stap 3: Gesprek van de leidinggevende (Shanti of Astrid) met de betrokkene(n).

Stap 4: Na het gesprek wordt een afweging gemaakt over de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling. Indien hierover twijfel bestaat wordt een specialist van Veilig thuis geraadpleegd.

Stap 5: Aan de hand van het hieronder weergegeven afwegingskader wordt -indien nodig met ondersteuning van Veilig Thuis- bepaald hoe zal worden ingegrepen:

- Is melden noodzakelijk?
- Is hulpverlening (ook) mogelijk?

9.5.5 Concept Afwegingskader Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling.

Om tot een goede afweging van de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling te komen volgen de pedagogisch medewerkers van madelief het volgende afwegingskader:

Afweging 1. Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?

- *Nee:* Afsluiten en vastleggen in dossier.
- *Ja:* Ga verder met afweging 2.

Afweging 2. Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?

- *Nee:* Ga verder met afweging 3
- *Ja:* Melden bij Veilig Thuis.

De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.

Afweging 3. Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of te organiseren om de dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?

- *Nee:* Melden bij Veilig Thuis.
- *Ja:* Ga verder met afweging 4.

Afweging 4. Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?

- *Nee:* Melden bij Veilig Thuis.
- *Ja:* Hulp bieden of organiseren, ga verder met afweging 5.

Afweging 5. Leidt de hulp binnen de gewenste termijn tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?

- *Nee:* (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis.
- *Ja:* hulp afsluiten met afspraken over het volgen van toekomstige (on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners. Deze afspraken worden gezamenlijk vastgelegd in een gespreksverslag.

9.5.6 Recht en privacy

Madelief handelt conform de gestelde privacyregels van de AVG. In het algemeen kunnen de ouders verzekerd zijn van het feit dat er zorgvuldig omgegaan wordt met persoonlijke gegevens binnen madelief. Dossievorming met betrekking tot gegevens die het kind of de gezinssituatie betreffen, wordt zoveel mogelijk voorkomen. Kinderdagverblijf madelief registreert slechts de gegevens van het kind, die van belang zijn voor een kwalitatief goede opvang en/of die vereist worden door de GG&GD. Deze gegevens worden door de ouders ingevuld op het inschrijvingsformulier voor geplaatste kinderen.

10. Pedagogisch doel 4: - Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden

Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Kinderdagverblijf madelief stelt boven alles de mens centraal. Ieder mens is uniek en samen zijn we allemaal gelijk. Wij willen de kinderen van madelief daarom leren geen onderscheid te maken op grond van huidskleur, geloof, sekse of handicap.

Kinderen nemen geen blad voor de mond en zeggen eerlijk wat ze denken. Als de pedagogisch medewerker op enig moment signaleert dat zij dat onderscheid wel maken, dan zal hierover op speelse wijze het gesprek met hen worden aangegaan. Voornaamste boodschap daarbij is dat we respect voor elkaar moeten hebben, ongeacht hoe we eruit zien of wat onze capaciteiten zijn.

Het speelgoed van en de speelactiviteiten op madelief zijn bestemd voor ieder kind. Wij maken geen onderscheid tussen wat jongens en wat meisjes kunnen en mogen doen. Een jongen kan net zo goed in de poppenhoek spelen als een meisje met een speelgoedauto in de weer kan zijn.

11. Mentorschap

Met ingang van 1 januari 2018 wordt aan alle kinderen van kinderdagverblijf madelief een mentor toegewezen. Dit is het gevolg van de inwerkingtreding van de Wet Innovatie en Kwaliteit (IKK) in de kinderopvang. Het mentorschap is een een-op-een interactief proces waarbij de mentor zich samen met het kind richt op de persoonlijke ontwikkeling van het kind.

Iedere pedagogisch medewerker is mentor en heeft dus een aantal mentorkinderen onder haar hoede. De mentoren zetten hun kennis, bekwaamheid en (levens)ervaring in om kinderen te helpen hun ontwikkelingsdoelen te bereiken. Hierbij valt te denken aan de sociale ontwikkeling, motorische ontwikkeling, cognitieve ontwikkeling en de emotionele ontwikkeling. De ontwikkelingsdoelen zullen aan de hand van observaties en gesprekken met ouders worden opgesteld.

Het doel van het mentorschap en het interactieve een-op-een proces is dat ontwikkelingsproblemen of ontwikkelingsbelemmeringen op tijd gesignaleerd wordt. Wij kunnen dan vroegtijdig en adequaat passende (extra) ondersteuning bieden.

Onze mentoren:

- plannen in samenspraak met de ouders de wemmomenten;
- hebben een eerste mentorgesprek met de ouders;
- maken afspraken met de ouders over pedagogische doelen;
- zijn het vaste aanspreekpunt van de ouders, wat niet wil zeggen dat ouders niet met de andere pedagogisch medewerkers kunnen praten;
- zorgen door de vertrouwensrelatie die zij opbouwen met het kind voor sociaal-emotionele veiligheid;
- houden het kind in de gaten en stimuleren de ontwikkeling van het kind;
- zien het mentorkind regelmatig en zorgen wekelijks voor extra contactmomenten;
- plannen indien nodig een gesprek met de ouders;
- bieden het kind onvoorwaardelijke ondersteuning en accepteren het kind zoals het is.

Ouders zijn en worden op de hoogte gesteld wie van de pedagogisch medewerkers is aangewezen als mentor van hun kind(eren). Er zal minimaal een keer per jaar een gesprek worden gehouden (en op verzoek vaker) op het kinderdagverblijf over de ontwikkeling van en gestelde doelen aan het kind. Hierbij krijgen ouders alle gelegenheid te brainstormen over de ontwikkeling van het kind.

In het algemeen kunnen ouders met hun vragen altijd bij alle pedagogisch medewerkers terecht. Voor specifieke vragen is het echter beter om naar de mentor te gaan. De mentor observeert immers structureel en bewust op enkele momenten per week, terwijl de pedagogisch medewerkers de dagelijkse observatie voor hun rekening nemen en indien nodig hun bevindingen overleggen met de mentor. De mentor heeft dus het beste overzicht of en in hoeverre de kinderen de gestelde doelen weten te realiseren.

12 De 3-uursregeling en madelief

Kinderdagverblijf madelief is geopend van 7.30 tot 18.30 uur, dus 11 uur per dag. Bij minimaal tien uur aaneengesloten opvang kan worden afgeweken van de BKR (beroepskracht/kind ratio) gedurende maximaal drie uur per dag. Die uren hoeven niet aaneengesloten te zijn. Er kunnen tijdens die uren minder pedagogisch medewerkers worden ingezet, op voorwaarde dat minimaal de helft van het op grond van de BKR vereiste aantal pedagogisch medewerkers wordt ingezet. Hierna wordt uitgelegd hoe de drie-uursregeling in de praktijk van madelief vorm en inhoud krijgt.

12.1 Basistijden en aantal medewerkers

De groepen starten 's ochtends gezamenlijk op. De baby's van de vergeet-me-nietjes worden opgevangen op de baby/dreumesgroep en de dreumesen en peuters van de vergeet-me-nietjes worden opgevangen op de dreumes/peutergroep. Afhankelijk van het kinderaantal worden de groepen tussen 08.45 en 09.00 uur weer gesplitst. Na 17.15 bekijken we per dag of de groepen gezamenlijk sluiten.

De pedagogisch medewerkers zijn op een werkdag 9,5 uur aanwezig, waarvan zij 9 uur werken en een half uur pauze hebben.

Als gevolg van de coronacrisis zijn de pauzetijden aangepast. Dit is nodig, om te voorkomen dat er meerdere pm'ers dicht op elkaar in het pauzehok zitten. De pauzes zijn nu als volgt:

Pauzes vroege dienst:

13.00-13.30 babygroep

13.30-14.00 peutergroep

14.00-14.30 vmn

Pauzes late dienst:

14.30-15.00 peutergroep

15.00-15.30 babygroep

15.30-16.00 vmn

Pm'ers van de peutergroep hebben zo allebei pauze gehouden voor de kinderen weer uit bed komen en VMN heeft nu eerst tijd om de kinderen te wisselen die slapen, voor de 2^e pauze begint.

Als het kinderaantal op woensdag en vrijdag toeneemt zullen extra pedagogisch medewerkers aan het rooster worden toegevoegd, zodat dit gelijk is aan het rooster van maandag en dinsdag.

12.2 Registratie 3-uursregeling

In de praktijk kan er op de volgende tijden worden afgeweken van de BKR-norm

- 08.00 uur tot 08.45 uur
- 14.00 uur tot 15.45 uur: pauzetijd
- 17.30 uur tot 18.00 uur

Met dit rooster voldoet madelief aan de 3-uursregeling. Mocht er een situatie ontstaan waaruit blijkt dat er in het eerste of het laatste half uur meer kinderen aanwezig zijn dan zou zijn toegestaan, zullen Shanti en/of Astrid de opvang tijdens de pauzes op zich nemen, zodat alsnog wordt voldaan aan de 3-uursregeling.

Om te registreren dat madelief zich houdt aan de 3-uursregeling worden dagelijks de breng- en haaltijden van alle kinderen genoteerd en wekelijks aan de roosters bevestigd. Deze administratie ligt ter inzage op kantoor.

13. Stamgroepen

Bij wet is geregeld dat een kind in één vaste groep wordt geplaatst. Dit wordt een 'stamgroep' genoemd. Op kinderdagverblijf madelief hebben we drie stamgroepen:

- de baby/dreumesgroep
- de dreumes/peutergroep
- een verticale groep: de vergeet-me-nietjes (VMN).

Op elke stamgroep staan drie tot vier vaste pedagogisch medewerkers.

13.1 Samenvoegen van groepen

Zoals beschreven bij de 3-uursregeling starten we en kunnen we eindigen in twee in plaats van drie groepen. Incidenteel, bijvoorbeeld tijdens vakantieperiodes, kan het voorkomen dat stamgroepen worden samengevoegd. Wij vragen ouders hiervoor expliciet en schriftelijk om toestemming. Deze kan worden verleend per toestemmingsbrief (zie de bijlage), per e-mail of via Whatsapp.

Wanneer groepen worden samengevoegd door een calamiteit, bijvoorbeeld een zieke medewerker, worden ouders hiervan op de dag zelf tijdens het brengen van hun kind(eren) op de hoogte gebracht door de pedagogisch medewerkers.

13.2 Extra dagdelen

Wanneer kinderen extra dagdelen op madelief komen wordt er naar gestreefd om hen op te vangen in hun eigen stamgroep. Als dit niet mogelijk is, wordt uitgeweken naar een andere stamgroep. Wij vragen ouders hiervoor expliciet en schriftelijk om toestemming. Deze kan worden verleend per toestemmingsbrief (zie de bijlage), per e-mail of via Whatsapp. Kinderen zullen nooit op meer dan twee stamgroepen opgevangen worden. Enerzijds omdat dat wettelijk niet mag, anderzijds omdat madelief daar te klein voor is.

13.3 Verlaten stamgroepruimte

De kinderen verlaten hun stamgroepruimte om buiten te spelen, om onder begeleiding van hun pedagogisch medewerker een boodschapje te doen, om gezamenlijk een verjaardag of feestje te vieren, naar de bibliotheek te gaan of om een muziek- of toneelvoorstelling op een van de andere groepen bij te wonen. De kinderen worden dan altijd begeleid door vaste pedagogisch medewerkers. Bij grote uitstapjes brengen we de ouders altijd op de hoogte.

14. Doorlopende ontwikkellijn tot en met het basisonderwijs

Vanaf de geboorte ontwikkelen kinderen zich spelenderwijs. Om elk kind de beste kansen te bieden, volgen onze pedagogisch medewerkers de kinderen en hun ontwikkeling nauwgezet. Aan de hand van de door de mentoren van madelief gehanteerde observatielijsten wordt enerzijds duidelijk welke talenten de kinderen hebben en waarmee wij ze kunnen uitdagen. Anderzijds brengen de observatielijsten aan het licht welke gebieden nog wat extra aandacht verdienen. In beide gevallen proberen we daar in ons activiteitenprogramma vervolgens zo goed mogelijk op in te springen.

14.1 Overgaan naar de volgende groep

Wanneer een kind op de baby/dreumesgroep tussen 1,5 en twee jaar oud is, gaat het kind, na overleg, over naar de dreumes/peutergroep. De baby/dreumesgroep en de dreumes/peutergroep liggen in het bedrijfspannd naast elkaar. Belangrijke overwegingen hierbij zijn of het kind er mentaal en fysiek aan toe is om op de dreumes/peutergroep mee te draaien.

Wanneer het kind zelf aangeeft dat hij veel belangstelling heeft voor de dreumes/peutergroep zal de groepsleiding, wanneer het kind bijna 1,5 jaar is, waar mogelijk hem of haar al eens laten meespelen en mee-eten bij deze groep. Op deze manier komt de overgang tussen baby/dreumesgroep en de dreumes/peutergroep op een vloeiende wijze tot stand.

Tegen de tijd dat het kind echt overgaat spreken de pedagogisch medewerkers van beide groepen een wenschema met elkaar af. Meespelen, eten en wennen kan alleen als er voor het wennende kind een plekje gereserveerd is op zowel de baby/dreumesgroep als op de dreumes/peutergroep zodat het kind te allen tijde terug kan naar de eigen groep, zonder ergens boventallig te zijn.

De ouders krijgen het formulier: "Een mijlpaal..... " mee, met informatie en een invullijst over hun kind voor de dreumes/peutergroep. Ook vindt er een overdrachtmoment plaats tussen de pedagogisch medewerkers van beide groepen. Hierdoor is gegarandeerd dat de overgang zo soepel mogelijk verloopt.

Op de verticale groep VMN blijven kinderen hun hele madeliefloopbaan op dezelfde groep.

14.2 Lerend netwerk

Om te zorgen dat er een doorlopende ontwikkellijn is met het basisonderwijs neemt madelief intensief deel aan het lerend netwerk in de buurt, waar naast de speelzaal ook alle buurtscholen in Rivierenwijk aan deelnemen. De doorlopende ontwikkellijn is daar een terugkerend thema. BSO's maken geen onderdeel uit van dit lerend netwerk.

Hoewel iedere school met een eigen kind-volgsysteem werkt, proberen wij met onze manier van werken daar zoveel mogelijk bij aan te sluiten. Het lerend netwerk vormt hiervoor een belangrijke informatiebron. Madelief neemt deel aan gezamenlijke vergaderingen, nodigt samen met de scholen gastsprekers uit en heeft de afspraak met alle instellingen om elkaar op de hoogte houden van projecten die worden ondernomen.

Hierdoor zijn nauwe contacten ontstaan met alle scholen in de buurt. Bij het bereiken van de 4-jarige leeftijd wordt er een eindevaluatie gehouden en een overdrachtsformulier ingevuld, dat wordt meegegeven aan de ouders, met het verzoek dit aan de school van hun keuze te overhandigen. Madelief is altijd bereid om dit in de vorm van een warme overdracht en met toestemming van de ouders mondeling toe te lichten.

15. Oudercontacten

De ouders zijn primair verantwoordelijk voor de zorg en opvoeding van hun kinderen. Deze zorg wordt gedurende de tijd dat het kind op het kinderdagverblijf verblijft door de pedagogisch medewerkers overgenomen. Het is van belang dat de ouders de gelegenheid krijgen om hun wensen met betrekking tot de verzorging van het kind over te dragen aan de pedagogisch medewerker.

15.1 Dagelijkse overdracht

De dagelijkse overdracht bij het halen en brengen van de kinderen vinden wij heel belangrijk. Er staat elke morgen koffie en thee klaar, zodat ouders even rustig kunnen zitten en indien zij daar behoefte aan hebben hun verhaal kwijt kunnen. Ook voor de pedagogisch medewerkers is het van belang dat zij een goede overdracht krijgen van de ouders over hun kind. De overdracht moet een wisselwerking zijn tussen ouders en pedagogisch medewerkers en is de verantwoordelijkheid van beiden. Bij het halen van de kinderen is er ook weer mondelinge overdracht.

De schriftelijke overdracht bestaat bij baby's tot 1 jaar uit het per dag genoten opvang beschrijven van de eet- en slaapgewoontes en eventuele bijzonderheden. Wekelijks wordt er voor elk kind een verslagje in het overdrachtsschriftje gemaakt.

Wij verwachten van de ouders ook dat eventuele bijzonderheden, in het schriftje of mondeling vermeld worden.

Daarnaast worden ouders regelmatig via e-mail op de hoogte gehouden en ontvangen zij periodiek een digitale nieuwsbrief van de groep waarin hun kind geplaatst is.

15.2 Ouderavonden

Madelief geeft de mogelijkheid om jaarlijks in samenwerking met de oudercommissie 1 à 2 ouderavonden te organiseren. Of de avonden ook werkelijk plaatsvinden hangt af van het aantal deelnemers.

Afhankelijk van het doel van de informatieavond zal een bepaald thema gekozen worden, bijvoorbeeld: "EHBO bij kleine kinderen", "De Thomas Gordon-methode" of "schoolkeuze". Ook kan er een gastspreker uitgenodigd worden.

15.3 Oudercommissie

De belangen van de ouders worden behartigd door de oudercommissie. De oudercommissie kan madelief gevraagd en ongevraagd adviseren. De oudercommissie bestaat uit minimaal drie tot maximaal zeven leden. De commissie organiseert onder meer thema/ouderavonden, kan een enquête houden en tal van andere activiteiten ontplooiën.

Jaarlijks bespreekt madelief het pedagogisch beleidsplan met de oudercommissie en ook het inspectierapport komt jaarlijks aan bod. Madelief heeft de werkwijze van oudercommissie omschreven in het reglement voor de oudercommissie.

15.4 Klachtenbehandeling

Als een ouder een klacht heeft gaat madelief er vanuit dat deze zo spoedig mogelijk met de betrokkene besproken wordt. Het eerste aanspreekpunt is daarmee in beginsel een van de pedagogisch medewerkers op de groep. Mocht dit niet leiden tot een oplossing, dan kan de klacht worden besproken met Astrid of Shanti. Leidt dit niet tot een bevredigende oplossing, dan kan een klacht ingediend worden bij de Geschillencommissie Kinderopvang.

Zie voor een uitgebreide uitleg van de klachtenbehandeling ons intern klachtenreglement.

15.5 Verzekering

De kinderen zijn verzekerd tegen ongevallen binnen de poorten van madelief.

Als er genoeg pedagogisch medewerkers zijn willen wij wel eens een kind mee nemen voor een uitstapje naar de winkel of speeltuin. Wij vragen ouders hiervoor expliciet om toestemming. Er moet een goedkeuring worden ondertekend waarin de ouders toestemming geven om hun kind mee naar buiten te nemen. De verzekering is namelijk alleen van kracht binnen de muren van madelief.

Madelief beveelt ouders daarom aan ook zelf een WA-verzekering voor hun kind(-eren) af te sluiten.

15.6 Aansprakelijkheid

Madelief is niet aansprakelijk voor het kapot gaan of kwijtraken van kleding, speelgoed en andere eigendommen van de ouders of het kind.